

Εθνογραφία και Λαογραφία, Αποικιοκρατία και Σπουδές Περιοχής

Διδάσκουσα/ων: Φ. Τσιμπιρίδου, Ιω. Μάνος

**Η ανθρωπολογική ματιά:
ένας τρόπος “να βλέπω τον
κόσμο”**

Ενότητα 13
Ιωάννης Μάνος

- Σπουδές περιοχής
- Ανθρωπολογική ανάλυση
- Εθνογραφική έρευνα
- Διεπιστημονική προσέγγιση

- Ευρωπαϊκή Αποικιοκρατία εξελικτισμός και Ανθρωπολογία (2ο μισό του 19ου αιώνα)
- Ενδιαφέρον για Σπουδές περιοχής
- Παγίωση σχέσεων εξουσίας και πολιτισμικής ηγεμονίας της Δύσης επί των «Άλλων» κοινωνιών και πολιτισμών

- Λαογραφία και συγκρότηση της νεοελληνικής εθνικής ταυτότητας
- Κοινωνική Ανθρωπολογία και Λαογραφία
- «Εαυτός», «Άλλος» και κριτική κατανόηση του νεοελληνικού πολιτισμού

- Εμφάνιση της ανθρωπολογίας στην Ελλάδα (1950)
- Ματιές σε Βαλκάνια, Μεσόγειος, Μέση Ανατολή με σύγχρονες έρευνες

- Η ανθρωπολογία θέτει ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που ζουν οι άνθρωποι, πως αλλάζει η ζωή τους στο πέρασμα του χρόνου, πώς αντιλαμβάνονται τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ τους

- Για να περιγράψει κανείς τις διαφορετικές μορφές των κοινωνιών και των πολιτισμών σε όλη τους την ευρύτητα πρέπει **να βιώσει τα πράγματα μέσα από τα μάτια του «Άλλου»...**

- **Εμπειρική:** γιατί συλλέγει τα δεδομένα της μέσα από τη χρήση της εθνογραφικής έρευνας που προϋποθέτει αξιωματικά την επαφή με τους ανθρώπους
- **Ολιστική:** Ό,τι μελετά το εντάσσει στο ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο για να το κατανοήσει και να δει πώς συνδέεται με άλλες πτυχές της κοινωνίας και του πολιτισμού
- **Συγκριτική:** με την έννοια ότι ενδιαφέρεται για τις ομοιότητες και τις διαφορές των ανθρώπων και όχι για την ποιοτική αξιολόγησή τους σε καλύτερες και χειρότερες
- **Οικουμενική:** γιατί δεν εκλαμβάνει μία περιοχή του κόσμου ή ένα είδος κοινωνίας ως πιο σημαντικά από άλλα

- **Η εθνογραφική μέθοδος:** Μια λεπτομερής μελέτη που εμπλέκει τον/την ερευνητή/τρια σε **άμεση, καθημερινή** και με διάρκεια χρόνου **σχέση** με τους ανθρώπους που μελετά (ομάδα, περιοχή, πολιτική, γλωσσική, οικιστική κοινότητα) στον **τόπο που αυτοί ζουν μένοντας μαζί τους** για μία, όσο το δυνατόν μεγαλύτερη, χρονική περίοδο με στόχο να βιώσει τον **τρόπο ζωής** τους, να τον **κατανοήσει** μέσα από τη **δική τους σκοπιά** και να τον **περιγράψει**

- Ακαδημαϊκή, εφαρμοσμένη και δημόσια ανθρωπολογία: Ένας διάλογος με αφετηρία και απόληξη την κοινωνία
- Η δημόσια σχέση μεταξύ της ανθρωπολογίας ως ακαδημαϊκού κλάδου και του κοινωνικού γίνεσθαι με στόχο την κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας και την πρόταση θέασης και διαχείρισης των ζητημάτων που απασχολούν τις κοινωνίες και τους πολιτισμούς

- Κοινωνική ανάλυση και πολιτισμική κατανόηση,
- Πολιτικές για τον πολιτισμό
- Αξιοποίηση της παράδοσης και της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Παροχή γνώσεων και δεξιοτήτων για τη διαχείριση των διαπολιτισμικών συναντήσεων με τους γείτονες, τους μετανάστες και τους ξένους
- Δυνατότητα κατανόησης και διαχείρισης των πολιτισμικών ομοιοτήτων και διαφορών, της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και της πολιτισμικής μετάφρασης, της μεταφοράς του τρόπου ζωής μιας κοινωνίας σε άλλα πολιτισμικά συμφραζόμενα

- Παρουσία της ανθρωπολογίας σε μη ακαδημαϊκούς χώρους και πλαίσια
- Δημιουργία κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού για εργασία σε ακαδημαϊκά και μη ακαδημαϊκά πεδία
- Ρόλος της ανθρωπολογίας στο σχεδιασμό πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων σε (NGOs, εταιρείες κρατικούς θεσμούς και υπηρεσίες).

Η Εθνογραφία, η λαογραφία, η ελληνική αυτογνωσία και η διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς

- Κριτικός αναστοχασμός
- Κυρίαρχοι λόγοι, ασύμμετρες σχέσεις εξουσίας και επιβολή απόψεων
- Συγκριτική προσέγγιση ανάμεσα στον Άλλο και τον Εαυτό
- Προσπάθεια να κατανοήσω την οπτική του άλλου

**Το παράδειγμα του Λαογραφικού και
Εθνολογικού Μουσείου Μακεδονίας και
Θράκης (Θεσσαλονίκη)**